

ФІЛОСОФІЯ ЕКОНОМІКИ: ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ, МЕТОДИ ТА ЗАВДАННЯ

Актуальність дослідження полягає в виокремленні основних завдань, методів та предмету дослідження у сьогоденні. **Метою дослідження** є визначення основних завдань, методів та предмету філософії економіки. **Завданням дослідження:** окреслити предметну специфіку філософії економіки; з'ясувати предмет дослідження філософії економіки; з'ясувати методи дослідження філософії економіки; з'ясувати головні завдання філософії економіки. **Об'єктом дослідження** є філософія економіки як специфічна сфера соціально-філософських досліджень. **Предметом дослідження** є філософія економіки. Кожна людина щоденно залучена у сферу економічного життя, адже вона купує і продає, отримує доходи і сплачує податки, заощаджує і прагне матеріальних статків, виробляє і споживає. Економічна діяльність, праця є одвічною долею людства. Вона не лише створює матеріальний достаток, задовольняє вітальні потреби, але й розвиває творчі сили, здібності, внутрішній світ людини, надає йому особливого спрямування. Філософія економіки розглядає сутність економічних процесів, проблем у власне людському вимірі, у контексті найрізноманітніших форм життєдіяльності суспільства і особи. Філософія економіки – сфера філософського знання про сутність економічного буття людини в багатовекторному полі соціуму й гуманістичному аспекті [2]. Філософія економіки розглядає систему господарювання як багатомірний, суперечливий, об'ємний світ (світ суспільства і природи), який перебуває у постійному русі й розвитку. Специфіка філософського знання допомагає піднятися над зовнішнім, буденним аналізом поверхневих явищ та їх властивостей, проникнути в сутність глибоких економічних процесів, які неможливо збагнути ні досвідом, ні практикою, оскільки вони виходять за межі раціонального осягнення, але є буттєвими і за певних обставин достатньо відчутними. Філософія економіки здатна розкривати багатшу за змістом і сутністю економічну реальність. Філософський підхід дає змогу розглядати економіку як складну, відкриту, нелінійну систему з її незворотністю, можливістю виникнення нових зв'язків і відношень, з'ясувати місце і роль поодиноких людських зусиль у цій системі. Факт економічної діяльності у філософській інтерпретації осмислюється у всій його глибині, позбавляється чисто об'єктивного сенсу і розкривається у сфері духу. Духовна сфера господарювання охоплює настрої, переживання, оцінки, світовідчуття, світорозуміння, з чого й започатковуються філософське осмислення, світоглядне обґрунтування економічних проблем. Разом вони формують філософію господарювання, в якій економіка постає в універсальній, всезагальній формі, як ввібрала в себе весь світ. Розкриваючи універсальність економіки, філософія економіки всебічно враховує сферу і специфіку власного функціонування. У практичному світі філософія економіки розгалужується хоча б на два напрями – філософію господарства та філософію бізнесу. Вони постають як сфери теоретичного аналізу економічної діяльності [3]. Предметом філософії економіки є виробничі відносини, які складаються з економічних та загальних організаційно-економічних відносин. Використовується у філософії економіки такі методи дослідження, як: аналіз – мислення йде від конкретного до абстрактного; синтез – досліджує економічне явище у взаємозв'язку та взаємодії його складових; метод наукової абстракції – виділяє найбільш суттєві сторони процесу, які вивчаються, абстрагуванні від усього другорядного; метод поєднання логічного і історичного пізнання – історичне пізнання - спосіб пізнання конкретних умов розвитку економічних явищ і процесів, самої економічної системи в їх історичній послідовності; логічне пізнання - спосіб пізнання економічної системи, окремих її елементів у період досягнення зрілості найрозвинутіших форм [3]. Взаємозв'язок історичного і логічного полягає в тому, що логічне – це водночас і історичне, але очищене (звільнене) від випадковостей, які перешкоджають безперервному розвитку по висхідній. Основою логічного завжди є історичне, надаючи логічному визначеності абстрактної категорії. Завдання філософії економіки: Філософія економіки покликана досліджувати та розв'язувати проблеми таких сутнісних вимірів економічного життя суспільства, як власність, вартість, праця, капітал тощо; Філософія економіки функціонує як сфера проблематизації методологічних засад економічного знання та формування узагальненої системи економічних категорій; Сучасна філософія економіки розвивається по декількох напрямках: філософія господарства, філософія бізнесу, філософія власності, філософія товару і грошей, філософія економічної політики, господарська етика; Сучасна філософія економіки здійснює філософсько-методологічний аналіз основ економіки та економічних категорій [1]. Визначаючи суспільну взаємообумовленість різних типів розподілу і кооперування людської діяльності, перспективи її змін, філософія економіки вирішує методологічне і світоглядне завдання. **Висновки:** Отже, поняття «економіка» позначає сферу людської життєдіяльності, що забезпечує задоволення потреб людей та суспільства шляхом створення і використання необхідних життєвих (матеріальних) благ. У соціальній філософії «економіка» це - сфера суспільного життя, що виконує виробничу функцію (економічна, матеріально-виробнича, матеріальна сфера суспільного життя). Оскільки під поняттям «економіка» розуміється і наукова дисципліна, то «філософія економіки» - це також і філософія економічної науки, тому предметом філософії економіки є виробничі відносини, які складаються з економічних та загальних організаційно-економічних відносин. Філософія економіки використовує безліч методів дослідження (аналіз і синтез, метод наукової абстракції, метод поєднання історичного та логічного пізнання). Головне завдання – це привести в систему зібрані факти, дослідити їх, виявити суттєві риси явища, тенденції його руху.

Список використаних джерел

1. Тема 8. Філософія економіки URL: <https://studfile.net/preview/5563289/>
2. Філософія економіки URL: <https://works.doklad.ru/view/0TD0i-7x0mI/all.html>
3. Філософія. Шпаргалка КНЕУ URL: https://pidru4niki.com/1584072062259/filosofiya/filosofiya_shpargalki_kneu